

חוה נוימרק – פרנק

1907 - 2006

אמא שלי, אוה נוימרק, נולדה בשנת 1907 לפני 98 שנים. אביה, מנס נוימרק, היה רב הקהילה בדויסבורג, גרמניה, ואמה, מרטה נוימרק, ניהלה את הבית וחינכה את ארבעת ילדיהם, שאמי הייתה הבכורה ביניהם. בגיל 17 פקד אסון את המשפחה, כשהאם נפטרה, ואמי נותרה עם אביה לגדל את שלושת אחיה הצעירים. יותר מאוחר היא יצאה מן הבית כדי ללמוד להיות מורה לכלכלת בית, עבדה כמה שנים עד שפגשה את אמיל פרנק שהגיע לעיר דויסבורג כדי להיות מורה בבית הספר היהודי. בשנות השלושים נולדו להם שני ילדים – הבכור יוחנן והקטנה מרטי שנקראה על שם הסבתא שנפטרה. משפחת פרנק-נוימרק פעלה במרכז הקהילה – סבא היה רב הקהילה, אבא היה מנהל בית הספר היהודי וחזן בית הכנסת, ואמא תפקדה בחיי התרבות והחברה של הקהילה.

הכל התהפך כשהנאצים עלו לשלטון ובנובמבר 1938 בליל הבדולח נשרפו בית הכנסת ובית הספר, אבי נשלח למחנה דכאו ואמי הצליחה לשחרר אותו כשהיא הביאה לגסטאפו היתרי הגירה לאנגליה. באוגוסט 1939 יצאנו מגרמניה, ששם השארנו את כל הסבים והרבה משפחה שכולם נספו במחנה טרזין.

ההתחלה באנגליה הייתה קשה מאד: ארץ זרה, שפה זרה, אנשים זרים. לא היו להורים היתרי עבודה ועם הגיענו לשם פרצה מלחמת העולם השנייה. אמי השיגה פה ושם עבודות אצל משפחות יהודיות ואז פתאום מכיוון בלתי צפוי באה הצלתנו. שלטונות אנגליה אסרו אותנו במחנה הסגר באי-מן כי היינו אזרחים גרמניים בעת המלחמה. אבי נשלח למאסר באוסטרליה ואמי נשארה עם ילדיה. למרות המשבר הכבד שפקד את משפחתנו אמי חזרה אתנו לאנגליה, מצאה עבודה והצליחה לפרנס אותנו. בינתיים אבי חזר מאוסטרליה, המשפחה התאחדה, השתקעה בלונדון, ומן הזמן הזה תנאיי החיים השתפרו. אמי עבדה כמה שנים במערכת שספקה ארוחות כשרות לתלמידים יהודיים בלונדון.

אחרי שאני ואחותי עלינו לארץ, הגיעו הורינו לכפר הנשיא בשנת 1965 כדי לחיות עם ילדיהם ונכדיהם. אמא עבדה שנים במתפרת הילדים

ונוצרה ידידות עמוקה בינה ולבין החברות שעבדו שם וזאת נמשכה עד היום הזה. היא המשיכה לקיים קשרים עם משפחתה המורחבת בכל רחבי העולם, וכן טפחה את היחסים עם אנשים מיוחדים במינם בגרמניה שהתנגדו בזמנו לשלטון הנאצי וחיפשו דרכים לבטא את יחסם החיובי לעם היהודי. וכך היא הגיעה לגרמניה עם אחיה כאורחת של העיר דויסבורג כדי לחנוך רחוב על שם אביה – רחוב מנס נוימרק.

לפני כ-15 שנה אבא שלי לקה באירוע מוחי ובעשר שנים הבאות אמא טפלה בו יום-יום כשהיא הגיעה לבקרו בבית הסעודי, קודם באילת השחר ואחר-כך בכפר הנשיא. קשה לתאר באיזו מסירות היא ליוותה אותו בשנים הקשות האלו. הוא נפטר בגיל 99 – חצי שנה לפני שהם הספיקו לחגוג את שנת השבעים לנישואיהם.

לפני שנתיים התחילה ירידה במצב בריאותה של אמא והיא נזדקקה למטפלת צמודה ואחר-כך התאשפזה בבית יונתן. כאן המקום לציין כמה אנחנו מודים למטפלת המסורה – פרסי – ולצוות המסור של בית-יונתן שטיפל בה באחריות ומתוך אהבה. בית יונתן - זאת היא מתנת חסד בקרבנו, ואנחנו מאושרים שזכינו לשירות הנאמן שהוא מקנה. אני גם רוצה להודות לכולכם, חברינו היקרים, שאתם הצטרפתם אלינו כדי ללוות את אמי בדרכה האחרונה. הרגשנו את החום, האהבה והתמיכה שאתם מעניקים לנו וזה כל כך עוזר לנו ברגעים הקשים האלה.

לפני שלושה ימים נפטרה אמא. היו לה חיים ארוכים, גדושי חוויות והישגים. היא התקבלה באהדה בכל מקום כשם שהיא תמיד חיפשה את נקודת המבט החיובית אצל כל אחד. היא האמינה באמונה נחושה ובכל לבה בצד הטוב של החיים ובנטיית הגורל לעזור ולשפר כך שבסוף הדברים יסתדרו. ובתוך האמונה הזאת בלט האלוהים שהושיט לה את ידו כשהיא נפרדה מאתנו. ברגע ההוא היא הייתה מסכמת את פרשת חייה במלים של המשורר:

בידו אפקיד רוחי בעת אישן ואעירה,
ועם רוחי, גווייתי; אדוני לי ולא אירא.

אמא, היית אישה אצילה ורגישה, סבתא נהדרת ואהודה ואם אוהבת ומבינה. אמא יקרה, תנוחי במקומך מנוחת עולמים.